

УЙ-ЖОЙ ФОНДИНИ БОШҚАРИШ: ХОРИЖИЙ ТАЖРИБАЛАР МИСОЛИДА

Toshkent Davlat Transport Universiteti Katta o'qituvchi:

Sabirova Shoista Mirayupovna

telefon: +998(97)1577675

sabirovashoista@gmail.com

Аннотация: Ушбу мақолада уй-жой фондини бошқариш ва ривожлантиришдаги хорижий тажрибалар таҳлил қилинади. Ривожланган давлатларда уй-жой фондини сақлаш, модернизация қилиш, техник хизмат кўрсатиш ва ижтимоий аҳамиятли уй-жой дастурларини амалга ошириш борасидаги ёндашувлар ўрганилади. Шунингдек, қонуний базани мустаҳкамлаш ва коммунал хизматларнинг сифатини ошириш механизмлари ҳақида маълумотлар берилади.

Калит сўзлар: Уй-жойб ширкатлар, хорижий тажрибалар.

Уй-жой фондини бошқаришда хорижий тажрибалар

1. Германия тажрибаси: Уй-жой ширкатлари ва ижара тизими

Германияда уй-жой фондини бошқариш давлат ва хусусий сектор ҳамкорлиги асосида амалга оширилади. Асосий хусусиятлари:

- Уй-жой ширкатлари (Wohnungsbaugesellschaften) орқали уй-жойлар бошқарилади.
- Ижара бозори юқори ривожланган бўлиб, ижарачиларнинг ҳуқуқлари қонун билан мустаҳкамланган.
- Давлат ижтимоий уй-жой қурилишини молиялаштиради.

2. Япония тажрибаси: Смарт уй-жой бошқаруви

Японияда уй-жой фондини бошқаришда инновацион технологиялар кенг қўлланилади:

- Смарт-уй тизимлари ва автоматлаштирилган хизматлар.
- Зилзилабардош уй-жой қурилиши ва хавфсизлик чора-тадбирлари.
- Давлат ва хусусий сектор ўртасида уй-жой инфратузилмасини ривожлантириш бўйича ҳамкорлик.

3. АҚШ тажрибаси: Ипотека тизими ва хусусий бошқарув

АҚШ уй-жой фондини бошқаришда хусусий секторнинг ўрни катта:

- Ипотека бозори уй-жой сотиб олиш имкониятларини кенгайтиради.
- Хусусий бошқарув компаниялари уй-жой фондларини ривожлантириш ва хизмат кўрсатишни таъминлайди.
- Жамоат уй-жой фондлари кам таъминланган аҳоли учун молиялаштирилади.

4. Швеция тажрибаси: Барқарор уй-жой сиёсати

Швецияда уй-жой фондини бошқариш экология ва барқарорлик тамойилларига асосланади:

- Энергия тежамкор уй-жойлар қурилишига эътибор қаратилади.
- Уй-жой ижарасини тартибга солиш ва ижтимоий уй-жойлар фондини кенгайтириш.
- Аҳоли учун узоқ муддатли уй-жой кредитлаш дастурлари жорий этилган.

5. Франция тажрибаси: Ижтимоий уй-жойлар ва давлат қўллаб-қувватлови

Франция уй-жой фондини бошқаришда ижтимоий адолат ва давлат қўллаб-қувватловига эътибор қаратади:

- Ижтимоий уй-жойлар учун давлат субсидиялари.
- Ижара нархларини назорат қилиш ва аҳолига қулай шароитлар яратиш.
- Қурилишда экологик стандартларга риоя қилиш.

Хулоса Уй-жой фондини бошқаришда ҳар бир давлат ўзининг иқтисодий, ижтимоий ва экологик шароитларига мос ёндашувларни

кўллайди. Германия ва Франция ижтимоий уй-жой дастурларига эътибор қаратса, Япония ва АҚШ хусусий сектор ва инновацияларга таянади. Швеция эса барқарор ривожланиш тамойилларини жорий этган. Ўзбекистонда уй-жой фондини ривожлантиришда ушбу хорижий тажрибалардан фойдаланиш имкониятлари катта.

Фойдаланилган адабиётлар

1. European Commission, Housing Policies in the European Union, 2022.
2. World Bank, Urban Development and Housing Policy, 2021.
3. German Federal Ministry of Housing, Urban Development, and Construction Reports, 2023.
4. Japan Housing and Urban Policy Reports, 2022.
5. US Department of Housing and Urban Development, Annual Housing Report, 2023.
6. Swedish National Board of Housing, Building and Planning, 2023.
7. French Ministry for Housing, Housing Policy Review, 2022.